

Sygn. akt III Ca 271/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Roman Troll

Sędzia SR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty

Protokolant Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r. w Gliwicach na rozprawie sprawy

z powództwa Z. C.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 października 2015 r., sygn. akt I C 661/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 300 zł (trzysta złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Leszek Dąbek SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 271/16

UZASADNIENIE

Powód Z. C. żądał zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 2.905.50zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 01 2014r. oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdził, że po zakończeniu łączącej go z pozwaną umowy ubezpieczenia pozwana bezzasadnie dokonała z przynależnych mu od niej świadczeń potrącenia opłaty likwidacyjnej oraz opłaty od wykupu

Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Gliwicach sporządził

w dniu 16 02 2015r. nakaz zapłaty w którym polecił pozwanej zapłacić powodowi dochodzone należności.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, w którym wносиła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów procesu.

Przyznała, że wypłacając powodowi należne mu świadczenia potrąciła z niej opłatę likwidacyjną i opłatę od wykupu oraz podnosiła, że powód był kilkakrotnie informowany o zmianie naliczania opłaty likwidacyjnej i nigdy nie sprzeciwiała tej zmianie.

Sąd Rejonowy w Gliwicach w wyroku z dnia 21 10 2015r. uwzględnił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach rozstrzygnięcia stwierdził, że leżące u podstaw potrącenia opłat dokonanego przez pozwaną ze świadczeń należnych powodowi postanowienia umowy są nieważne, gdyż zostały uznane przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone. Równocześnie brak przepisów prawa przyznających stronie pozwanej uprawnienie do samodzielnej, jednostronnej zmiany treści umowy przez co próba zastąpienia postanowienia umownego ocenianego jako abuzywnego innym postanowieniem, bez uzyskania zgody kontrahenta stanowi niedopuszczalną zmianę umowy, która nie może wpływać na obowiązki i uprawnień sygnatariuszy. W następstwie tego bez znaczenia pozostają argumenty pozwanej dotyczące poniesienia znacznych kosztów związanych z zawarciem umowy z powodem, skoro ani umowa ubezpieczenia łączącego strony, ani żaden przepis prawa nie przewidywały możliwości rozliczenia tych kosztów między stronami. Dlatego skoro pozwana nie była uprawniona do zatrzymania dochodzonych należności winna je zwrócić powodowi, a to czyni powództwo uzasadnionym.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyła **pozwana (...) Spółka Akcyjna w W.**, która wносиła o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powódki zwrotu „kosztów postępowania”, bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy Sadowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucała, że w toku postępowania bezpodstawnie oddalono wnioski pozwanej

o zobowiązanie agenta (...) sp. z o. do złożenia oświadczenia o fakcie

i wysokości otrzymanej prowizji z tytułu zawarcia umowy z powodem

oraz o przeprowadzenia dowodów z oświadczeń księgowej i aktuarusza, dokumentów, opinii biegłego na okoliczności wskazane w treści sprzeciwu, przez co została ona pozbawiona możliwości wykazania rzeczywiście poniesionych kosztów związanych z zawarciem i przedwcześnie rozwiązaniem umowy, a także ich rynkowego charakteru. Zarzucała, także, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe, regulacje art. 233 § 1 k.p.c., 321 § 1 k.p.c. w związku z art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 479³⁶ k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. oraz prawo materialne art. 385² k.c. w związku z art. 381¹ § 1 k.c., art. 18 ust. 2 i ust. 5 w związku z art. 13 ust. 4 pkt 2 i 5 ustawy z dnia 22 05 2003r. o działalności ubezpieczeniowej w sposób wskazany w apelacji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował dochodzone roszczenia przyjmując, że mają one źródło w umowie zawartej przez strony w dniu 16 12 2010r. a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

W szczególności – wbrew zarzutowi apelacji - słusznie oddalił przywołane przez skarżącą wnioski dowodowe, gdyż w świetle podstawy faktycznej powództwa i podjętej przez pozwaną obrony oraz dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny prawnej (poniżej) nie miały one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (zmierzały one bowiem do wykazania faktycznych kosztów związanych z zawarciem umowy, co może być teoretycznie rozważane jako podstawa powstania po stronie pozwanej względem powoda roszczeń o zwrot bezpodstawnego wzbogacenia, jednak taki formalny zarzut nie został przez nią podniesiony; pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty odwoływała się alternatywnie w sposób nieprecyzyjny do „przepisów o zleceniu, jak i innych,

w tym m.in. art. 361 k.c.”, które nie mają w sprawie zastosowania).

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia, mają podstawę w informacjach zawartych w źródłach dowodowych przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, których ocena mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Z tych też względów Sąd odwoławczy ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji przyjmuje za własne.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie jest prawidłowa.

Leżące u podstaw wydania zaskarżonego rozstrzygnięcia postanowienia

§ 18 ust. 7 OWU w części dotyczącej prawa pozwanej do pobrania od powoda opłaty likwidacyjnej z mocy wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sadu ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 10 2011r. w sprawie o sygn. akt XVII AmC 1704/09 zostały w czasie obowiązywania zawartej przez strony umowy zostały uznane za niedozwolone a następnie wpisane do rejestru klauzul niedozwolonych przez co utraciły swoją ważność (art. 58 k.c.)

Po wydaniu tego wyroku w dniu 27 08 2012r. Zarząd pozwanej podjął uchwałę numer 139/2012r., zgodnie z którą pozwana odstąpiła od stosowania

w umowach ubezpieczenia – dotyczy to również umowy łączącej strony – postanowień dotyczących dotychczasowego sposobu naliczenia opłaty likwidacyjnej w sposób ryczałtowy i ustalił nowy sposób ustalania ich wysokości.

Tym samym de facto pozwana skonkretyzowała wobec swych kontrahentów - w tym także powoda - ofertę dokonania zmiany łączących ich stosunków prawnych (Sąd Rejonowy trafnie ocenił, że żadne postanowienia umowy jak również przepisy prawa nie dawały pozwanej prawa do jednostronnego przekształcenia tego stosunku prawnego).

Warunkiem niezbędnym jej skuteczności (zmiany łączącego strony stosunku prawnego) było jej przesłanie powodowi oraz przyjęcie jej przez niego (art. 70 § 1 k.c.).

W materiale sprawy brak jest informacji, że przed formalnym rozwiązaniem umowy taka oferta została przez pozwaną złożona powodowi

(w szczególności dowodem tego nie mogą być przywoływane przez skarżącą w sprzeciwie od nakazu zapłaty pisma pozwanej z dnia 20 12 2012r. i 19 12 2013r. k 60 – 64, gdyż powód okoliczności tej nie przyznał, a nie przedstawiono Sądowi żadnego dowodu wykazującego na to, że zostały one przekazane powodowi.).

W następstwie tego należy przyjąć, iż nie doszło do skutecznego przekształcenia przez pozwaną łączącego strony stosunku, przez co nie przysługiwało jej prawo do pobrania od powoda spornych opłat, co już tylko z tego powodu czyni powództwo uzasadnionym.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku i apelacja pozwanej jest bezzasadna w rozumieniu regulacji art., 385 k.p.c. a to z jej mocy prowadziło do jej oddalenia.

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację pozwanej jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348, z późniejszymi zmianami) biorąc pod uwagę, iż pozwana uległa w całości w postępowaniu odwoławczym i powinni zwrócić powodowi poniesione przez niego w tym postępowaniu koszty zastępstwa przez fachowego pełnomocnika.

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Leszek Dąbek SSO Roman Troll